

Actueel: Vanuit het bestuur

Herkenning bij Herdenking

Vanuit het bestuur zal onze penningmeester **Herman Schouten** aanwezig zijn bij de nationale Herdenking op de Dam. Wij wensen u dezer dagen veel sterkte en hopen dat u ieder op uw eigen manier de meidagen kunt invullen.

De Muur van Mussert

Het zal u niet ontgaan zijn dat er publiciteit is geweest rond de toekomst van de Muur van Mussert in Lunteren. In dit NieuwsBulletin kunt u lezen wat er allemaal is gebeurd en dat Herkenning zich daar ook mee gaat bemoeien.

Boeken door lotgenoten

Er verschijnen nog steeds boeken over onze familiegeschiedenissen, zo heeft **Lenie Degen** een boek over haar grootvader – een foute burgemeester – geschreven. Ze heeft vooral de gevolgen van het zwijgen geanalyseerd en hoe dat ook de derde generatie heeft beïnvloed. Een bespreking van haar boek vindt u in dit bulletin.

Isabel van Boetzelaer, die in november jl. een presentatie heeft gegeven over haar boek “Oorlogsouders”, heeft ons laten weten dat in mei haar aangevulde, vierde druk uitkomt. De aanvullingen zal ze ons toesturen, zodat donateurs die haar boek al hebben aangeschaft, dit niet nog een keer hoeven te doen.

Contactmiddagen

10 maart jl. heeft Herman Schouten een verhaal gehouden over zijn familiegeschiedenis, voor zo'n 20 mensen, waaronder twee nieuwe donateurs. Het was een interessante middag, waar zoals vanouds ook ruimte was om met elkaar te praten. Over het verhaal van Herman leest u verder in dit bulletin.

De volgende contactmiddag is op 23 juni a.s., u krijgt daarvoor nog een uitnodiging.

Donateursdag 2018 deze keer in september!

We laten u nu alvast weten dat onze donateursdag dit jaar op 29 september weer in Amersfoort is gepland. Zet deze datum vast in uw agenda.

Hoe worden onze verhalen toegankelijk voor jongeren?

We merken dat veel jongeren geïnteresseerd zijn in onze verhalen. Regelmatig zijn er aanvragen om informatie over wat wij hebben meegemaakt. We merken ook dat jongeren weinig lezen en vooral gewend zijn visuele informatie tot zich te nemen. Het plan om een proef te doen met het visualiseren van een levensverhaal, is nu in een vergevorderd stadium. Een van onze donateurs die als jong meisje in Westerbork geïnterneerd is geweest, vertelt in een korte film over haar ervaringen en wat het met haar en haar familie heeft gedaan.

Zeer indrukwekkend, we hopen de film voor de zomer af te ronden en dan kunt u het ook allemaal bekijken.

De vragen over het verleden blijven komen!

Wij krijgen nog steeds veel vragen van mensen die op zoek zijn naar wat er gebeurd is en hoe ze daar mee om moeten gaan. Bijna iedere week is er wel een verzoek om contact of informatie, op dit moment veel van lotgenoten van de derde generatie, maar ook nog steeds van de tweede generatie. Herkenning heeft nog een taak te vervullen!

Enquête over behoefte aan zorg

In maart hebben wij de donateurs op verzoek van Stichting Arq een enquête toegestuurd met vragen over uw behoefte aan zorg. Er hebben zo'n 20 mensen gereageerd, en gelukkig krijgen we ook via onze hulpline veel informatie over waar mensen behoefte aan hebben. De belangrijkste problemen waar onze donateurs tegen aan lopen, zijn: gebrek aan kennis bij zorgverleners over onze achtergrond, het niet serieus nemen door de hulpverlening van klachten en trauma's, het (nog steeds) niet durven praten over wat men heeft meegemaakt en angst voor afwijzing/veroordeling.

Stichting Arq was zeer geïnteresseerd in de resultaten en verheugd dat wij uitgebreid hebben gereageerd. We houden u op de hoogte over wat Arq met de resultaten gaat doen. Vanzelfsprekend zijn alle gegevens geanonimiseerd.

Kijkt u wel eens op onze website?

U vindt daar de meest recente aankondigingen van interessante bijeenkomsten, van boekuitgaven en documentaires. Heeft u zelf een interessant bericht of aankondiging? Neemt u dan contact op met secretariaat@werkgroepherkenning.nl.

Onze website is ook een archief, waar veel mensen gebruik van maken om iets op te zoeken over Kinderen van foute ouders en hun geschiedenis. De meeste verzoeken om informatie en nieuwe donateurs komen via de website.

Als we uw emailadres hebben

Donateurs die hun e-mailadres aan ons hebben doorgegeven, krijgen als dat nodig is apart van ons een mail als er iets te melden is of als er een verzoek om informatie bij ons binnenkomt. Dat gebeurt zeer regelmatig.

Iedere donateur krijgt

...eens per kwartaal ons NieuwsBulletin per post of per mail met daarin onder meer aandacht voor boeken, bijeenkomsten en andere wetenswaardigheden. ... voor iedere bijeenkomst een uitnodiging per post of per mail.

Het bestuur

Thema: Actueel erfgoed

Wat te doen met de Muur van Mussert?

Mussert voor de muur. Hagespreek, 22 juni 1940

De Muur van Mussert is een beladen stuk erfgoed: het enige expliciete overblijfsel van 'NSB-architectuur' in Nederland. Nadat de eigenaar van een aangrenzende camping toestemming vroeg om de muur te mogen slopen, laaide een publieke discussie op.

Er is veel gedoe over geweest, moest het nu wel of geen Rijksmonument worden en wie moest daar voor zorgen? De gemeente Ede schoof deze hete aardappel door naar het Rijk en de eigenaar van de grond waarop de Muur staat, wilde deze het liefst slopen en zijn camping uitbreiden. Zo gaat dat vaak in Nederland, want pijnlijk erfgoed, daar zijn we niet zo op gesteld.

Gelukkig kwam er een brandbrief van een aantal bekende historici en ook het NIOD aan de minister van OCW om nu op te schieten met een besluit over een Rijksmonument. Dat duurde al 8 jaar! Maar nu zat er dan toch beweging in en op 27 februari jl. kwam er een positief besluit. De muur is een Rijksmonument. Maar wat nu? De wetenschapswinkel van de Universiteit Wageningen schreef een prijsvraag uit.

Opvallend is de inzending van Rik van Abeelen. Van Abeelen is student in Eindhoven en heeft een Bedenkcentrum ontworpen, waarbij ook de omgeving is betrokken. In het NOS journaal van 20 februari zegt hij dat het een discussieplek zou moeten worden, waar ook de relatie met actuele ontwikkelingen kan worden ervaren. Reflectie lijkt ons zinvol, maar wat we missen in dit voorstel, is de kans om hier te reflecteren op twee belangrijke zaken:

1. wat maakte het Nationaal Socialisme zo aantrekkelijk voor veel Nederlanders?
2. hoe is Nederland na de oorlog omgegaan met haar nationaal- socialistische burgers en hun nazaten?

Gelukkig was er nog een andere inzending van een viertal geschiedenis studenten die hun voorstel als volgt inleiden: 'Dat deze uiting van NSB-cultuur in de geschiedschrijving zich in weinig belangstelling heeft mogen verheugen, hangt samen met het perspectief dat lange tijd de kijk op collaboratie in Nederland heeft bepaald. Binnen het heersende goed/fout-schema dat de geschiedschrijving over de oorlog zo lang heeft gekenmerkt, was het not done om aandacht te hebben voor wat NSB'ers bewoog om met z'n allen een dagje naar de hei te gaan.'

'Ons idee is om van de Muur van Mussert een interactieve en metaforische reis door de naoorlogse herinneringscultuur te maken. De Muur van Mussert staat voor meer dan alleen het duistere NSB-verleden. De muur is een product van onze algehele herinneringscultuur, van 1936 tot heden.'

Hun plan is om de muur te laten voor wat ie is, en de bijgebouwen te gebruiken voor uitleg over de NSB. 'In deze ruimtes wordt verteld over de berechting van alle NSB'ers direct na de oorlog, de plundering van hun huizen door boze buurtgenoten, het geestelijk (en soms lichamelijk) mishandelen van NSB'ers en het kaalscheren van de NSB-vrouwen.

In deze ruimtes kan tevens het complex rond de Muur van Mussert weer verder uitgelicht worden. De onteigening van de Goudsberg en andere NSB-bezittingen, die het begin van het verval van het complex inzetten lopen parallel aan de andere gebeurtenissen direct na de oorlog.' Komt dit voorstel niet dichtbij wat we een herinneringscentrum voor pijnlijk erfgoed kunnen noemen? De inzenders kregen er een derde prijs voor.

Een laatste ontwikkeling is dat er een Stichting Educatiecentrum de Goudsberg is opgericht. Doel van de stichting is: 'het geven van voorlichting en educatie over de geschiedenis van WOII in het algemeen en van de NSB als bron van nationalisme, extremisme, onverdraagzaamheid en anti-parlementarisme in een democratisch politiek bestel in het bijzonder'.

Reden voor het bestuur om maar eens contact op te nemen met deze stichting!

Het bestuur

De Muur van Mussert anno 2018. Bron: AD

Thema: *Actuele discussie*

Jihad kinderen. Maakt de Nederlandse samenleving weer dezelfde fouten?

Begin februari werd het secretariaat van Herkenning gebeld door een journalist van het Algemeen Dagblad met de vraag wat wij vonden van de wijze waarop de Nederlandse regering omgaat met het lot van kinderen van Jihad strijders in Syrie.

Ons standpunt was duidelijk: laten we als samenleving niet nog een keer dezelfde fouten maken en deze kinderen niet aan hun lot overlaten. Het zijn jonge Nederlandse kinderen, die recht hebben op onze hulp.

Het artikel in het AD op 3 februari kreeg brede publiciteit, Chris van der Heijden werd geïnterviewd voor radio en tv en Ismee Tames van het NIOD schreef ook een blog met een pleidooi om te helpen. Er was dus volop actie en aandacht voor dit onderwerp, met als neveneffect dat ook Herkenning weer in de publiciteit kwam.

Het bezoek aan onze website laat een piek zien op 3 februari en het secretariaat kreeg een hausse aan mails. De meeste waren positief, maar er waren ook een paar hatemails bij.

In het dagblad Trouw kwam een discussie op gang naar aanleiding van een column van Monique Slingelandt. Zij vond dat er hulp voor deze kinderen moest komen en de reacties daarop waren grotendeels positief.

Onze lotgenoot Jantje Bonthond reageerde als volgt: „het merendeel van deze kinderen is jonger dan 4 jaar. Als wij deze kinderen met respect, liefde en begrip behandelen en erkennen dat zij geen keus hebben, hebben zij nog een toekomst. Dat is zeker ook in het belang van onze eigen veiligheid. We oordelen wreed over kinderen die zelf niet kunnen kiezen. Hoe willen we [dan] op 5 mei de bevrijding vieren en onszelf recht in de ogen kijken?“

Onlangs kwam ook de geheel andere aanpak van de Franse staat in het nieuws: Frankrijk kiest er juist voor om Jihad kinderen te begeleiden bij terugkeer in de Franse samenleving en hen te helpen met hun reïntegratie.

We zullen zien hoe dit afloopt, zo nodig trekken we als Herkenning weer aan de bel.

Cuny Holthuis-Buve

Thema: *Boekrecensie*

De weg naar Parijs. Drie generaties, twee oorlogen, een geschiedenis.

Auteur: Peter Frederiks Uitgeverij: Boek Scout

Dit boek laat ons weer eens ervaren hoe de geschiedenis van de beide wereldoorlogen nog in onze haarvaten zit. Een grootmoeder die in 1914 het geweld van de Duitsers, bij hun tocht door België op weg naar Frankrijk, ontvlucht

en terecht komt in een opvangkamp in Uden in Noord Brabant.

Grootmoeders familie was hard getroffen door de represailles van de Duitsers voor de aanvallen van groepjes huzaren van het Belgische leger. Dat waren nutteloze acties met enorme gevolgen voor de burgers. Grootmoeder laat twee jonge kinderen achter in België, onduidelijk waarom, maar er was geen vader en de meisjes werden in de familie opgevangen.

Frederiks gaat op zoek naar dit verhaal, met gemengde gevoelens want welke moeder laat haar twee kinderen achter? Zijn grootmoeder heeft zelf nooit ergens over gesproken, dus het verhaal moet worden gereconstrueerd uit brieven, archieven en herinneringen van familieleden - hoe herkenbaar voor ons! Met veel kleur beschrijft hij zijn zoektocht naar de dorpse Vlaamse wereld waarin zijn grootmoeder is opgegroeid en hoe zij tenslotte in Nederland terechtkomt.

Zij trouwt vanuit het opvangkamp met een Nederlandse militair en er komt een zoon, Ben. Na verloop van tijd komt ook een van de Belgische dochters van grootmoeder naar Nederland en wordt opgenomen in haar gezin. Waarom de andere dochter niet mee komt?

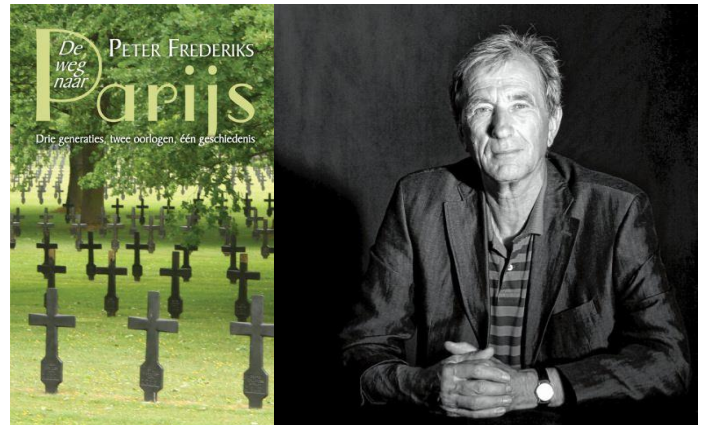

Foto auteur: Heemstedse Courant

Frederiks komt er niet achter. Ben trouwt in 1942 met een weduwe, die uit haar eerste huwelijk een kind, Peter, de schrijver van dit boek, heeft. Ben voelt zich aangetrokken tot de NSB, gaat bij de NSKK als chauffeur en maakt de slag om Stalingrad mee. Terug in Nederland gaat hij naar de politie school in Schalkhaar en werkt daarna bij de politie in Nijmegen en Den Haag, waar zijn vrouw is blijven wonen. Na 1945 wordt hij geïnterneerd in verschillende kampen en werkt hij tenslotte in de mijn Willem-Sophie in Limburg. De naoorlogse periode is moeizaam voor het gezin, maar Frederiks heeft geen nadelige gevolgen ondervonden van het fout zijn van zijn stiefvader.

Frederiks besteedt veel aandacht aan de historische context van zijn familiegeschiedenis: hoe zag de wereld er toen uit, wat voor regels golden er en hoe hebben ook andere mensen dat ervaren. Op deze manier ga je als lezer als het ware met hem mee de geschiedenis in en worden de daden van de personen in het verhaal begrijpelijk. En soms is er gewoon geen verklaring en moeten we de geschiedenis maar nemen zoals ie is. Ik vond dat een interessante oplossing, het werkt heel verhelderend, en voorkomt dat je blijft steken in een vooroordeel.

Cuny Holthuis-Buve

Thema: Boekrecensie

Versteende stilte.

Oorlog, schuld, buitensluiting en schaamte.

Auteur: Lenie Degen Uitgeverij Aspekt

Op onze contactmiddag op 10 maart j.l. ontmoette ik Lenie Degen. Lenie merkte in haar familie een zwijgen op, als het ging om de geschiedenis van haar grootvader. Bij zich zelf merkte zij op dat zij grootvader 'ver weg' had geplaatst, als iemand die niet bij de familie hoorde. Dit intrigeerde haar, en zij besloot op onderzoek uit te gaan. Waarom werd er gezwezen? Wie was haar grootvader? Uit wat voor familie stamde hij?

In haar beroep als maatschappelijk werker, coach en supervisor is Lenie dagelijks in gesprek met mensen over hun geschiedenis. Ook voor haarzelf is het belangrijk om niet te zwijgen, te vertellen wie je bent, als mens. Dit thema leidde tot een buitengewoon interessant en lezenswaardig boek.

Een erfenis van steen

Grootvader was architect en heeft de Zuiderkerk in Hilversum ontworpen, een gebouw dat uit 1923 stamt. Oorspronkelijk kwam hij uit Drenthe. De zoektocht naar werk voerde hem in de jaren twintig van de vorige eeuw naar Hilversum.

Door dit gebouw te bezoeken, komt het verhaal van haar grootvader voor Lenie tot leven. Later is Lenie aanwezig bij een herdenking in het kerkgebouw, waarbij de eerste steen (die verloren was geraakt maar is teruggevonden) wordt teruggeplaatst. Een mooi symbolisch moment.

Zij heeft haar grootvader maar een maal in levenden lijve ontmoet. Dat was rond 1960. Familieleden spraken niet over grootvader; daar lag blijkbaar een taboe op. In de volgende hoofdstukken gaat Lenie een eeuw terug in de geschiedenis. Zij beschrijft het leven van haar grootouders, overgrootouders en hun gezinnen.

Armoede in Drenthe

In de volgende hoofdstukken beschrijft Lenie de sociaal-economische omstandigheden en de cultuur van het Drenthe van haar voorouders, in de tweede helft van de negentiende eeuw. Een gebied van zand en veen, waar sommigen het goed hadden, maar veel gezinnen in armoede leefden. Het was ontzettend belangrijk om elkaar

te helpen en om bij de gemeenschap te horen; anders overleefde je het niet. Het geloof was belangrijk; het waren 'kleine luyden' die op hun eigen kring waren aangewezen. In de jaren na de eerste wereldoorlog was armoede troef. Eind jaren twintig was het crisis. Lenie's grootvader besluit met zijn gezin naar Hulversum te verhuizen, maar voelt zich daar al snel een buitenstaander. Hij hoort er niet bij. Dit is de voedingsbodem voor zijn lidmaatschap van de NSB, een club waar hij wel bijhoort.

Buitensluiting

Lenie beschrijft hoe het NSB-lidmaatschap zorgt voor een wig binnen het gezin en de familie. Zijn vrouw en zoon schamen zich voor de keuze van haar grootvader voor de NSB.

Haar grootvader komt alleen te staan en scheidt uiteindelijk van zijn vrouw, in die tijd zeer ongebruikelijk. Minutieus beschrijft Lenie de omstandigheden in het leven van haar grootvader.

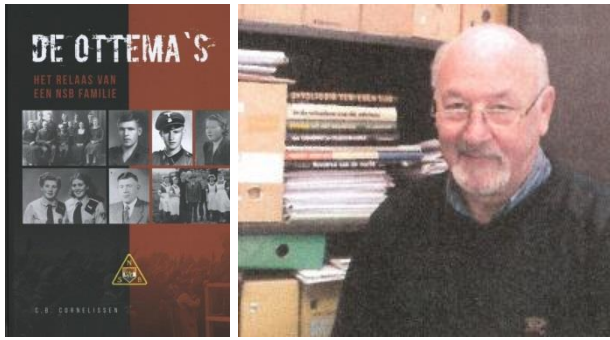
Wat ik bijzonder vind is haar uitgebreide zoektocht naar de historische omstandigheden, haar gesprekken met nabestaanden van de mensen die haar grootvader hebben gekend en de wijze waarop uit dit historisch onderzoek de persoon van haar grootvader en zijn latere keuzes kunnen worden begrepen. Een bijzonder interessant boek.

Rosanne Buis

Thema: *Boekrecensie*

De Ottema's. Het relaas van een NSB familie

Auteur: C.B. Cornelissen. Foto: copyright bij de auteur
Uitgeverij Heinink Boekwinkel € 24,95

Hij heeft naam gekregen als gedegen onderzoeker van de oorlogsgeschiedenis in Twente, met 40 jaar onderzoek en een zeer uitgebreid foto- en documentatie-archief. Cornelissen bezocht talloze archieven in binnen- en buitenland en voerde in de loop der jaren honderden interviews met getuigen.

Zijn eerste boek "In de schaduw van de Adelaar" verscheen in 1982. Daarna volgden "Onvoltooid verleden tijd" (2006), "Sipo en SD in Twente (2010)", "Watersnood Almelo" (2012) en tenslotte Almelo Frontstad (2013) - de bevrijding van Twente.

] Dit boek is tot stand gekomen op verzoek van en in samenwerking met de kleinzoon van Ottema, Bavo van der Molen, die in 2006 is begonnen met het uitwerken van de familiestamboom.

In 2008 begon het echte spitwerk omdat er veel verhalen tegenstrijdig, verdraaid of weggehouden werden. Binnen de familie werd verschillend op dit onderzoek gereageerd. Sommigen waren open, anderen juist erg gesloten of boden zelfs stevige tegenwerking. De moeder van Bavo zat totaal 'op slot'. Om de echte feiten boven water te krijgen, heeft Bavo van der Molen in 2011 de samenwerking met Coen Cornelissen gezocht.

Ik heb al meerdere jaren contact met de auteur, omdat mijn eigen jeugdgeschiedenis zich afspeelt in Almelo. Ook gaat het in dit boek om een familie waar mijn vader bij betrokken was.

Wat mij steeds weer treft is, dat ondanks Cornelissen niet onze achtergrond heeft, hij deze zodanig beschrijft, dat velen van ons zich hierin zullen herkennen. Ik wil u zijn eigen woorden niet onthouden en citeer letterlijk wat hij schrijft:

„Mijn eerste contact met de familie Ottema dateert uit 1981. Ik had toen een interview met Ottema jr. voor mijn eerste boek "In de schaduw van de adelaar. Hij had zich als 16-jarige gemeld bij de SS en had in Rusland gevochten. Hij was open en oogde eerlijk. Kortom, een goede getuige. Hij vertelde onder meer dat zijn vader, die het beroep van aannemer uitoefende, in 1936 lid van de NSB was geworden uit puur idealisme.

Tijdens mijn jarenlange onderzoeken heb ik weinig negatiefs over de familie Ottema kunnen optekenen. Integendeel. De algemene trend was steeds dat "Ottema wel een beste kerel was, maar ja, hij was wel bij de NSB.". Een voormalige joodse onderduikster, Mieke Lievendag-Simons, vertelde dat hij wist waar joden zaten

ondergedoken, maar hij had er nooit over gesproken. Het woord verraad kende hij niet. Hij had echter de depressie van de twintiger jaren aan den lijve ondervonden. Hij wilde een betere en rechtvaardiger samenleving, vandaar zijn keuze voor het nationaal socialisme. Hij heeft die keuze duur moeten betalen, want hij sleurde zijn gezin mee in de nationaalsocialistische gedachte.

Van meet af aan werden zijn kinderen lid van de Jeugdstorm en later sloten twee ervan zich aan bij de SS. Gedurende de oorlogsjaren zouden drie van zijn kinderen omkomen, evenals zijn echtgenote. De rest van het gezin overleefde, zwaar getraumatiseerd, de oorlog.

We zien dat de foute keuze van de ouders enorme negatieve gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de kinderen. Kinderen die dachten het goede te doen door vader en moeder blindelings te volgen in hun politieke overtuiging. Als ware het een religie....In de loop der jaren werd de NSB een synoniem voor verraad. Dit is ten onrechte. Natuurlijk is er verraad gepleegd door nationaalsocialisten, maar uit 45 jaar intensief archiefonderzoek is mij gebleken dat er ook heel veel verraad is gepleegd door 'gewone' mensen. Burgers die nooit voor hun daden zijn gestraft, maar gewoon hebben kunnen doorleven te midden van ons.

Vlak na de oorlog was de kloof tussen 'goed' en 'fout' enorm. Men vergat blijkbaar dat het overgrote deel van Nederland zich in het begin van de bezetting moeiteloos aanpaste aan de 'nieuwe tijd' en dus deel uitmaakte van een grote 'grijze' massa.

Toen na de oorlog alle verschrikkingen van de vernietigingskampen bekend werden, kregen de voormalige NSB'ers dit op hun bord geschoven. Dat is natuurlijk niet correct, want de joden werden door gemeenteambtenaren op lijsten gezet, door de Nederlandse politie van huis gehaald en door de Nederlandse Spoorwegen naar Westerbork vervoerd. En de Joodse Raad werkte volop aan die deportaties mee. En al deze verschrikkelijke gebeurtenissen zouden de schuld zijn van de NSB?

Dat was het gemakkelijkste: de schuld bij anderen leggen om de eigen passiviteit gedurende de Duitse bezetting te verhullen. Men moet zich wel realiseren dat de partij in 1931 ten tijde van haar oprichting paste in ons democratisch bestel. Wel werd de partij redelijk autoritair geleid en was deze sterk naar rechts gericht. De eerste paar duizend aanhangers waren zeker idealisten. Na de Duitse inval in 1940 stroomde de partij vol met tienduizenden opportunisten.

Er zijn kleinkinderen, die hongerig zijn naar alle mogelijke informatie, maar ook die niets met het verleden van hun ouders hebben en alles het liefst zo ver mogelijk wegstoppen of zelfs ontkennen.

Zoiets maakt je als onderzoeker achterdochtig, maar ook scherp. En zo trokken Bavo en ik gezamenlijk op om de geschiedenis van deze bijzondere familie te reconstrueren.“

Aldus Cornelissen over zijn motivatie om dit boek te schrijven.

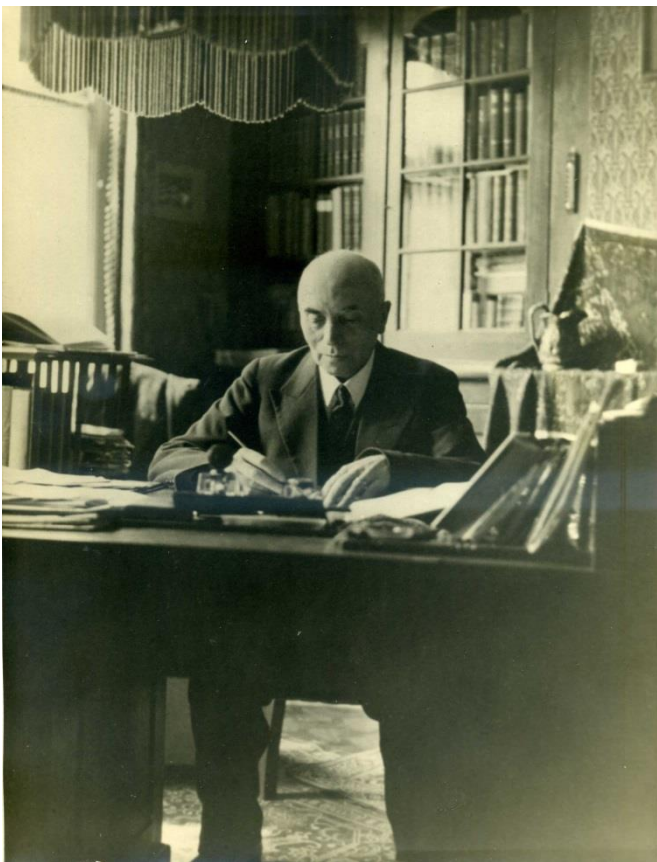
Ik vind het boek zeer de moeite waard. Het geeft veel herkenning, leest gemakkelijk en bevat veel foto's. Een aanrader dus.

Jeanne Diele

Thema: *Contactmiddag maart* Een familiegeschiedenis.

Op 10 maart kwamen zo'n 20 donateurs naar onze contactmiddag in de Amerhof. Herman Schouten, penningmeester van Herkenning, geboren in 1944 nam ons aan de hand van veel historisch materiaal mee in de geschiedenis van zijn grootvader en vader voor, tijdens en na de oorlog. Een geschiedenis met gevolgen voor de hele familie.

In chronologische volgorde en met behulp van een mooi gedocumenteerde presentatie vertelt Herman over zijn familiegeschiedenis. Zijn grootvader, de predikant ds. Elbertus Schouten geboren in 1879, studeerde in Kampen aan de Theologische Hogeschool en werd daarna benoemd in verschillende plaatsen in Nederland. In de aanstellingsbrief van de Gereformeerde Gemeente stond, dat hij "Herder & Leraar" moest zijn en zo stelde hij zich ook op.

Ds. Elbertus Schouten

In de aanloop naar WO2 werd zijn standplaats tot 1939 Amersfoort. Herman gaf ons door middel van foto's van authentieke documenten een interessante inkijk in de ontwikkeling van zijn grootvader. Voor WOII was hij een invloedrijk zielenherder en verzorgde hij een tweewekelijkse radiotoespraak in het programma "Ziekentroost" van N.C.R.V. Interessant was dat, nadat hij in woord en geschrift had laten weten dat de Duitse bezetting gezien moest worden als een oordeel Gods, gemeenteleden veelvuldig met hem correspondeerden over dit standpunt.

Die brieven zijn bewaard gebleven en Herman heeft alles gedocumenteerd. Zo vroegen Gemeenteleden zich af of

men nog wel een goed Christen kon zijn en gelijktijdig sympathie hebben voor het gedachtengoed van de NSB? Ook schrijven zij dat voor hen het grootste gevaar vooral van communistische zijde komt en niet van de NS staat! De opstelling van de Gereformeerde kerk was in eerste instantie streng: gemeenteleden die lid van de NSB waren, mocht aanvankelijk geen belijdenis doen. Grootvader schreef ook een nationaal-socialistisch getinte publicatie "De Roep tot Bezinning. Een tijdwoord" dat enkele malen is herdrukt, voor het laatst nog in 1944.

Ook in Volk en Vaderland werd regelmatig geadverteerd voor deze uitgave. In 1939 ging zijn grootvader op 60-jarige leeftijd met emeritaat. Na de oorlog is hij vanwege deze publicatie en zijn toespraken door een Tribunaal veroordeeld, is zijn woning in Amersfoort is leeggehaald en hij heeft huisarrest gekregen. Ds. Schouten is in 1949 overleden.

Hermans vader, geboren in 1923, was als Nederlands militair in mei 1940 tijdens de oorlogshandelingen gewond geraakt. Daarna is hij lid geworden van NSB (1942) en NSKK (1944) en kreeg hij uiteindelijk op voorspraak van de NSB een betrekking bij de distributiedienst.

Opmerkelijk was de belastende correspondentie van buurtbewoners die Herman liet zien over het dagelijks leven van zijn moeder tijdens de oorlog en bevrijdingsperiode. Zijn beide ouders waren na de oorlog staten loos tot midden jaren vijftig.

Herman vertelde dat na de oorlog alle kennissen oud NSB-ers waren en dat iedereen in hun woonbuurt in Amersfoort wist wie zij waren. Zijn vader was na de internering een man met een kort lontje en Herman vermoedt dat hij tot aan zijn dood trots op zijn NSB-lidmaatschap was. Met zijn moeder had hij een bekoelde relatie, de achtergrond van zijn ouders heeft in het gezin diepe sporen nagelaten.

Herman werd door de voorzitter bedankt voor zijn uitvoerige presentatie. Hij heeft ons daarmee een indrukwekkende inkijk gegeven in zijn persoonlijke familiegeschiedenis.

Frans ten Veen

Amersfoortse Courant, 16 augustus 1941

Informatie over Stichting Werkgroep Herkenning

Secretariaat

Grotekreek 28
8032 JD Zwolle
0633057003
E-mail: secretariaat@werkgroepherkenning.nl
Adreswijzigingen graag doorgeven aan het secretariaat

Landelijke hulptefoon

06 33057003

Bestuur

Cuny Holthuis-Buve, voorzitter
Herman Schouten, penningmeester
Frans ten Veen, webbeheerder en ondersteuner bestuur
Jeanne Diele-Staal, secretaris en portefeuillehouder
hulpverlening
Rosanne Buis, lid en eindredacteur NieuwsBulletin

Redactie Bulletin:

Cuny Holthuis-Buve
Rosanne Buis
Secretariaat@werkgroepherkenning.nl

Website

Voor het laatste nieuws over activiteiten van de Werkgroep Herkenning en over andere zaken die voor de doelgroep van Herkenning van belang kunnen zijn, raadpleeg:
www.werkgroepherkenning.nl

Inzage dossiers CABR

Het is voor verwanten/nabestaanden mogelijk om bij het Nationaal Archief in Den Haag een dossier van een familielid in te zien in het Centraal Archief van de Bijzondere Rechtspleging. Daar zijn echter voorwaarden aan verbonden. Voor meer informatie kunt u het secretariaat bellen of mailen.

Uw bijdrage

De redactie kijkt binnengekomen stukken op: leesbaarheid, consistentie, -lengte van de tekst in verhouding tot de beschikbare ruimte. Indien nodig wordt met de schrijver van de tekst overleg gepleegd. De inhoud van de stukken mag niet strijdig zijn met de doelstellingen van Herkenning.

Als een bijdrage van iemand wordt opgenomen, geldt dat de redactie voor de inhoud ervan geen verantwoordelijkheid draagt.

COLOFON

Het Bulletin is een uitgave van Stichting Werkgroep Herkenning. Het doel van de Werkgroep is het bevorderen van hulpverlening aan hen die in hun persoonlijk en/of maatschappelijk leven moeilijkheden ondervinden, doordat een of beide (groot)ouder(s) aan de kant van de bezetter stond(en) dan wel tot de bezetter behoorde(n) en het bekendheid geven aan de problematiek van deze groepering.

De Werkgroep is niet verbonden aan enige politieke partij, levensbeschouwelijke stroming of kerkelijk genootschap. De Werkgroep distantieert zich nadrukkelijk van elke vorm van of sympathie voor (neo)fascisme en (neo)nazisme.

4-5 mei 2018

Het bestuur van Herkenning wenst u toe dat u op uw eigen wijze kunt herdenken wat voor u belangrijk is in deze dagen.

*Foto Dodenherdenking Groningen in 2013
Foto: Siebrand H. Wiegman voor Focus Groningen*

Foto van de begraafplaats in Vorden, waar Duitse militairen begraven liggen. Foto Luuk van der Lee/Hollandse Hoogte. Bron: NRC 4 mei 2012

De Demon - Gerrit Komrij

Het is een sport om met gestrekte vinger
Te wijzen naar de goeden en de kwaden.
Ik houd het liever bij de binnendringer
Die in mij zelf verlangt naar euvelheden.

Twee zielen huizen in ons en ze heten
Ons meestal-kwade en soms-betere ik.
Ik hoor ze altijd. In mij woedt hun vete.
Straks klopt de demon weer. Vrees ik zijn tik?

De vrede om ons is maar schijn van vrede.
Ons eerste ik voert oorlog met ons tweede,
Ik word zó weer de ander die ik ben.

Zolang ik mijn gehate ik maar kén
En in de gaten houd ben ik niet bang.
Elk uur van lauwheid is een uur te lang.

Gedicht, voorgedragen op 4 mei 2001